

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๓

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ ๒๖๓๘๒ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอร้องการจัดซื้อจัดจ้างเกี่ยวกับการบำรุงรักษาพัสดุ

เรียน อธิบดีกรมศุลกากร

ตามที่กรมศุลกากร ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๕๐๑/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แจ้งว่า กรมฯ ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเกี่ยวกับการบำรุงรักษาทรัพย์สินของทางราชการ เช่น การบำรุงรักษารถยนต์ของราชการ ซึ่งจำเป็นต้องซ่อมเปลี่ยนอะไหล่เมื่อครบกำหนดอายุการใช้งาน หรือเมื่อเกิดความชำรุดเสียหาย เช่น การเปลี่ยนแบตเตอรี่ เป็นต้น โดยในการเปลี่ยนอะไหล่ดังกล่าวการวางบิลเพื่อเรียกเก็บเงิน ผู้ประกอบการจะระบุในใบวางบิลเป็น ๒ แบบ คือ แบบแยกรายการอะไหล่แต่ละรายการโดยราคาอะไหล่จะรวมค่าแรงไว้ด้วย กับแบบแยกรายการอะไหล่แต่ละรายการ และแยกค่าแรงออกมาต่างหาก ซึ่งทุกครั้งค่าอะไหล่ที่เปลี่ยนจะมีมูลค่าสูงกว่าค่าแรง และโดยที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ ได้กำหนดนิยามคำว่า “สินค้า” หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และทรัพย์สินอื่นใด รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในสินค้านั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของสินค้า กรมฯ จึงขอหารือ ดังนี้

๑. กรณีการซ่อมเปลี่ยนอะไหล่รถยนต์ราชการดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับคำนิยามความหมายของสินค้าตามพระราชบัญญัติฯ ดังนั้น จะถือว่าการเปลี่ยนอะไหล่ไม่ว่ากรณีใด ๆ จะถือเป็นการจัดซื้อสินค้าหรือไม่ ประการใด

๒. หากการเปลี่ยนอะไหล่รถยนต์ราชการถือเป็นการจัดซื้อสินค้า จะต้องมีการลงบัญชีหรือทะเบียน เพื่อควบคุมตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๐๓ ที่กำหนดว่า “เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับมอบพัสดุแล้ว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) ลงบัญชีหรือทะเบียนเพื่อควบคุมพัสดุ แล้วแต่กรณี แยกเป็นชนิด และแสดงรายการ...” หรือไม่ ประการใด

๓. ในการจัดซื้อรถยนต์ราชการ กรมฯ จะลงทะเบียนควบคุมเพียงตัวรถยนต์ในทะเบียนครุภัณฑ์ ซึ่งจะหมายรวมถึงส่วนควบที่ติดมาพร้อมกับรถยนต์ด้วย จะมีได้ลงทะเบียนควบคุมส่วนควบแต่ละรายการ ประกอบกับในการซ่อมเปลี่ยนอะไหล่รถยนต์ราชการ ดำเนินการโดยนักรถยนต์เข้าศูนย์/อู่บริการซ่อมรถยนต์/ร้านค้า เพื่อให้ทำการซ่อมเปลี่ยนอะไหล่เป็นรายครั้ง มิได้มีการจัดหาอะไหล่มาสำรองไว้ที่ส่วนราชการเพื่อเบิกจ่ายแต่อย่างใด ซึ่งการเบิกจ่ายเงินจะถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบดำเนินงาน หมาดค่าใช้สอยเป็นค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาครุภัณฑ์ จึงขอหารือว่า จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ในการซ่อมเปลี่ยนอะไหล่รถยนต์แต่ละครั้ง กรมฯ จะจัดจ้างเป็นการจ้างบริการ โดยถือผลสำเร็จของงานเมื่อมีการติดตั้งซ่อมเปลี่ยนเรียบร้อยแล้ว โดยไม่ได้ลงทะเบียนควบคุมอะไหล่ที่เปลี่ยนแต่ละรายการ หากแต่จะมีการบันทึกการซ่อมเปลี่ยนทุกครั้งในทะเบียน กรมฯ จะกระทำมิได้หรือไม่ ประการใด

๔. ในการซ่อมเปลี่ยนอะไหล่รถยนต์ราชการบางประเภท เช่น การเปลี่ยนล้อยาง การเปลี่ยนแบตเตอรี่ เป็นต้น ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะมีการรับคืนล้อยาง/แบตเตอรี่เก่า โดยจะระบุมูลค่าล้อยาง/แบตเตอรี่เก่าไว้ในใบวางบิล โดยจะนำไปหักจากมูลค่าของใหม่ที่ต้องชำระเงิน จึงขอหารือว่า การจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวสามารถกระทำมิได้หรือไม่ โดยในการจัดทำสัญญาจะทำในวงเงินที่ได้หักค่าคืนพัสดุเก่าแล้ว

/๕. ...

๕. ในการซ่อมเปลี่ยนอะไหล่รถยนต์ราชการทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นอะไหล่ประเภทใด จำเป็นต้องนำอะไหล่เก่ากลับคืนมาเก็บรักษาไว้ที่สถานที่ราชการหรือไม่

๖. เนื่องจากการจัดเก็บอะไหล่เก่าที่ชำรุดแล้ว เป็นภาระกับกรมฯ ในด้านการจัดหาสถานที่เก็บรักษา การควบคุมดูแล การประมูลจำหน่าย เป็นต้น เพื่อเป็นการลดภาระดังกล่าวจะมีแนวทางใดที่กรมฯ สามารถดำเนินการได้โดยมีต้องจัดเก็บอะไหล่เก่า ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. กรณีข้อหาหรือ ๑ - ๓ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ บัญญัตินิยามคำว่า “การจัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยนิติกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง “พัสดุ” หมายความว่า สินค้า งานบริการ งานก่อสร้าง งานจ้างที่ปรึกษาและงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง “สินค้า” หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และทรัพย์สินอื่นใด รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในสินค้านั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของสินค้านั้น “งานบริการ” หมายความว่า งานจ้างบริการ งานจ้างเหมาบริการ งานจ้างทำของและการรับขนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แต่ไม่หมายความรวมถึงการจ้างลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ การรับขนในการเดินทางไปราชการหรือไปปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ งานจ้างที่ปรึกษา งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง และการจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรมศุลกากร ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเกี่ยวกับการบำรุงรักษาทรัพย์สินของทางราชการ เช่น การบำรุงรักษารถยนต์ของราชการ ซึ่งจำเป็นต้องซ่อมเปลี่ยนอะไหล่เมื่อครบกำหนดอายุการใช้งาน หรือเมื่อเกิดความชำรุดเสียหาย เช่น การเปลี่ยนแบตเตอรี่ การเปลี่ยนล้อยาง การเปลี่ยนจานคลัทช์ ผ้าคลัทช์ เปลี่ยนฟิล์มติดรถยนต์ เปลี่ยนตู้แอร์ เปลี่ยนน้ำมันเครื่อง เปลี่ยนหม้อน้ำ นั้น กรณีดังกล่าวถือเป็นการจ้างซึ่งถือผลสำเร็จของงานเมื่อมีการติดตั้งซ่อมเปลี่ยนเรียบร้อยแล้ว จึงถือเป็นการจ้างทำของตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งอยู่ในนิยามของ “งานบริการ” ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฯ มิใช่การจัดซื้อสินค้า ประกอบกับกรณีดังกล่าวการควบคุมพัสดุมิได้มุ่งเน้นการควบคุมส่วนประกอบของพัสดุแต่อย่างใด ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงอะไหล่เมื่อครบกำหนดอายุการใช้งาน จึงไม่ต้องมีการลงบัญชีหรือทะเบียนเพื่อควบคุมพัสดุตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๐๓

๒. กรณีข้อหาหรือ ๔ - ๖ ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ให้หน่วยงานของรัฐเลือกใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อน เว้นแต่ (๒) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือ และวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างในการแต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑ กำหนดว่า “การจัดซื้อจัดจ้างสินค้า งานบริการ หรืองานก่อสร้าง ที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง” ประกอบกับตามระเบียบฯ ข้อ ๗๙ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “กรณีตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ข) ให้เจ้าหน้าที่เจรจาตกลงราคากับผู้ประกอบการที่มีอาชีพขาย

/หรือ ...

หรือรับจ้างนั้นโดยตรง แล้วให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่ซื้อหรือจ้างได้ภายในวงเงินที่ได้รับความเห็นชอบจาก
หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ตามข้อ ๒๔” เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการซ่อมเปลี่ยนอะไหล่รถยนต์ราชการ
บางประเภทของกรมฯ ผู้ประกอบการจะมีการรับคืนล้อยาง/แบตเตอรี่เก่า โดยจะระบุมูลค่าล้อยาง/แบตเตอรี่เก่า
ไว้ในใบวางบิล โดยจะนำไปหักจากมูลค่าของใหม่ที่ต้องชำระเงิน โดยในการจัดทำสัญญาจะทำในวงเงิน
ที่ได้หักค่าคืนพัสดุเก่าแล้ว นั้น หากกรมฯ เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ
ย่อมถือเป็นดุลพินิจของกรมฯ ที่จะต้องตกลงกับผู้ประกอบอาชีพขายหรือผู้รับจ้างนั้นโดยตรง โดยคำนึงถึง
ความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์แก่ทางราชการเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ในส่วนของการจัดการกับอะไหล่เก่าที่ชำรุดแล้ว
เป็นกรณีที่กรมฯ สามารถใช้ดุลพินิจดำเนินการตามที่เห็นสมควรโดยถือปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ ๒๑๕
โดยอนุโลมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

